

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020

Συνοπτική Έκθεση για την ενημέρωση των πολιτών στο πλαίσιο της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης του 2015

Από το 2016 έως και το 2023, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Κανονισμών (ΕΕ) κάθε κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή, Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Η 1^η Ετήσια Έκθεση υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος υποβάλλεται τον Μάιο του 2016 και αφορά τα οικονομικά έτη 2014-2015.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εγκρίθηκε στις 18/12/2014. Τον Μάρτιο του 2015 συγκροτήθηκε η Επιτροπή Παρακολούθησης (ΕπΠα) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΦΕΚ 598/Β/15-04-2015), η οποία συνεδρίασε για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2015.

Κεντρικό ζήτημα στην υλοποίηση του Προγράμματος αποτελεί η εκπλήρωση των αιρεσιμοτήτων, που υφίστανται σε επιμέρους τομείς παρέμβασης του Προγράμματος, με απαίτηση της ΕΕ κι ευθύνη της Κεντρικής Κυβέρνησης που υλοποιεί σχετικό Σχέδιο Δράσης σε επίπεδο χώρας. Έως το τέλος του 2015, οι αιρεσιμότητες που αφορούσαν: α) την ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας & Καινοτομίας, β) την ύπαρξη πολυετούς σχεδίου προϋπολογισμού για την ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών, γ) την ανάπτυξη σχεδίου πολιτικής για την Ψηφιακή Ανάπτυξη, δ) την υλοποίηση δράσεων προώθησης ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, ε) ύπαρξη τιμολογιακής πολιτικής για το νερό, στ) προώθηση βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, και ζ) την ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή, δεν είχαν πλήρως εκπληρωθεί, γεγονός που δεν επέτρεψε την εξειδίκευση / έκδοση πρόσκλησης σχετικών δράσεων του Προγράμματος.

Σε ότι αφορά την αιρεσιμότητα ύπαρξης Περιφερειακής Στρατηγικής για την Έρευνα και την Καινοτομία (Στρατηγική RIS3) αυτή θεωρείται εκπληρωμένη με αρμοδιότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Η Περιφερειακή RIS3 απεστάλη στις υπηρεσίες της ΕΕ στις 12/5/2015. Με σχετική επιστολή της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής (Ares(2015)2004337 / 31-7-2017) γνωστοποιήθηκε η εκπλήρωση της Αιρεσιμότητας για την ΠΚΜ. Σε συνέχεια των κοινοτικών και εθνικών οδηγιών διενεργήθηκε Β' κύκλος επιχειρηματικής ανακάλυψης που ολοκληρώθηκε επιτυχώς στο τέλος του 2015. Η διαδικασία περιελάμβανε σειρά εργαστηρίων με συμμετέχοντες τους εκπροσώπου του Δικτύου Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΚΜ (τριπλή έλικα) στους τέσσερις τομείς πρωταθλητές της περιφερειακής RIS3. Στο πλαίσιο των συναντήσεων αποτιμήθηκαν και εξειδικεύτηκαν περαιτέρω τα σχέδια δράσης ανά τομέα Πρωταθλητή και αναδείχθηκαν πιθανές παρεμβάσεις σε επίπεδο αλυσίδας αξίας και κλαδικής δραστηριότητας.

Σχετικά με την αιρεσιμότητα που αφορά την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, η εκπόνηση της μελέτης για επικαιροποίηση του

Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) έχει ολοκληρωθεί και ο νέος ΠΕΣΔΑ της ΠΚΜ έχει αποσταλεί στο ΥΠΕΝ και το ΥΠΕΣΔΔΑ.

Σε ότι αφορά τις δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 9B – «Πρόωθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας- ΕΚΤ», προϋπόθεση για την ενεργοποίηση και υλοποίηση δράσεων ήταν η εκπόνηση Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΠΕΣΚΕ). Η υποχρέωση αυτή εκπληρώθηκε καθώς η ΠΕΣΚΕ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο 2015 και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο στις 8/4/2015 οπότε και τέθηκε σε εφαρμογή. Την ίδια χρονική περίοδο ολοκληρώθηκε (και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο) η εκπόνηση του «Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας» το οποίο αποτελεί βοηθητικό εργαλείο στη διαδικασία εξειδίκευσης δράσεων με ωφελούμενους τους Ρομά.

Για τον Άξονα Προτεραιότητας 8 – «Πρόωθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων», υπάρχει αυτοδέσμευση όσον αφορά στην έναρξη υλοποίησης των δράσεων. Συγκεκριμένα, έως την ολοκλήρωση και την πλήρη εφαρμογή του Συστήματος Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας σε εθνικό επίπεδο, η Περιφέρεια όφειλε να προχωρήσει σε μελέτη για τη διάγνωση των αναγκών της περιφερειακής αγοράς εργασίας, προκειμένου με τρόπο λειτουργικό να επιτύχει τον συστηματικό και περιοδικό προσδιορισμό των ζητούμενων αναγκών σε δεξιότητες και επαγγέλματα. Έως την υλοποίηση της ανωτέρω μελέτης και την υιοθέτησή της από τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας, δεν θα ενεργοποιηθεί καμία δράση εκπαίδευσης, κατάρτισης, ή ανάπτυξης δεξιοτήτων από το ΕΚΤ του ΠΕΠ στους ΘΣ 8 και 9. Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2015 και με την έγκρισή της από το Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, θα μπορεί να ξεκινήσει η εξειδίκευση σχετικών δράσεων.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, ως προς τον αστικό χώρο, εντοπίζει την έντονη διαφοροποίηση στη διάρθρωση του αστικού συστήματος της Περιφέρειας. Στην Περιφέρεια εντοπίζεται η δεύτερη μεγαλύτερη αστική συγκέντρωση στις χώρες, αυτή της Θεσσαλονίκης, ενώ εμφανίζονται και άλλοι σημαντικοί αναπτυξιακοί πόλοι χαμηλότερης βαθμίδας. Οι αστικές περιοχές της Περιφέρειας είναι εκτεταμένες αλλά κυρίως συγκεντρώνουν το 76,9% του συνολικού πληθυσμού της. Εκτός από τη Θεσσαλονίκη, εντοπίζονται 11 αστικές περιοχές με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων με πυκνότητες δόμησης που δημιουργούν σημαντικές πιέσεις στο φυσικό κι ανθρωπογενές περιβάλλον, γεγονός που αναδεικνύει ως απαραίτητες τις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις. Ειδική αναγνώριση γίνεται για το αστικό περιβάλλον της Θεσσαλονίκης με την παρουσία οξυμμένων προβλημάτων. Στις περιοχές αυτές η Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη θα εφαρμοστεί μέσω Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης και θα χρηματοδοτηθεί μέσω του ΠΕΠ και των ΤΕΠ ΕΠΑΝΑΔ, ΕΠΑΝΕΚ. Με Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης θα καλυφθεί κατά προτεραιότητα η Θεσσαλονίκη. Όλες οι Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης θα υλοποιηθούν με ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής

του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Συνολικά στις Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης θα αποδοθούν το 10% των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ.

Το 2015, αποτέλεσε χρονιά προετοιμασίας και ωρίμανσης των δράσεων ΟΧΕ ΒΑΑ, με την ολοκλήρωση των κατευθύνσεων από την ΕΕ και στη συνέχεια την έκδοση εγκυκλίων από το αρμόδιο Υπουργείο. Από το Νοέμβριο του 2015 βρίσκεται σε εξέλιξη μελέτη – εμπειρογνωμοσύνη για τον προσδιορισμό της περιοχής εφαρμογής και του ΕΦΔ για τη Θεσσαλονίκη, ενώ ετοιμάζονται και οι οδηγοί εφαρμογής για την προκήρυξη των δράσεων ΟΧΕ ΒΑΑ, με την ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος.

Δεδομένα υλοποίησης του Προγράμματος

Έως τις 31/12/2015 το Πρόγραμμα σημείωσε σημαντική πρόοδο τόσο στην Εξειδίκευση των Αξόνων Παρέμβασης όσο και τη δημοσίευση σχετικών Προσκήψεων, με έμφαση στις παρεμβάσεις προστασίας του Περιβάλλοντος και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, την προώθηση βιώσιμων μεταφορών καθώς και τις δράσεις προώθησης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας.

Συγκεκριμένα:

Η Εξειδίκευση του Προγράμματος ανήλθε σε **301,7εκ €** (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) που αντιστοιχεί σε ποσοστό 31,3% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος και αφορούσε τους κάτωθι άξονες:

- Άξονας 5 - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
 - Επενδυτική Προτεραιότητα 5α - Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων (2,5 εκ €)
- Άξονας 6 - Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
 - Επενδυτική Προτεραιότητα 6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις 351 χιλ €)
 - Επενδυτική Προτεραιότητα 6γ -Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (5 εκ €)
- Άξονας 7 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων
 - Επενδυτική Προτεραιότητα 7α) Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ (51 εκ €)

- Επενδυτική Προτεραιότητα 7β) Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων (199,9 εκ €)
- Άξονας 9Α -Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΤΠΑ)
 - Επενδυτική Προτεραιότητα 9α) Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας (15 εκ €)
- Άξονας 9Β -Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΚΤ)
 - Επενδυτική Προτεραιότητα 9i) Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας (11,9 εκ €)
 - Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii) Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών (4,4 εκ €)
- Άξονες Τεχνικής Βοήθειας (11,7 εκ €)

Δημοσιεύτηκαν 10 προσκλήσεις, ύψους 155,95 εκ €, στους ΑΞ06, ΑΞ07, ΑΞ09Β και Τεχνικής Βοήθειας (11 & 12). Εντάχθηκαν 11 πράξεις, ύψους 155,1 εκ €, στους ΑΞ07, ΑΞ09Β και Τεχνικής Βοήθειας. Οι Νομικές Δεσμεύσεις (Συμβάσεις) ανήλθαν σε 107,8 εκ € και οι Πληρωμές που καταχωρήθηκαν στο ΟΠΣ ανήλθαν σε 23,1 εκ €.

Δείκτες του Προγράμματος:

Κατά την περίοδο αναφοράς οι ενταγμένες πράξεις συνεισφέρουν στους κάτωθι δείκτες:

Α) Δείκτες Αποτελεσμάτων

Άξονας 7

- T1241 - Ετήσια Κατανάλωση Ενέργειας από οχηματοχιλιόμετρα. Τιμή στόχος από ένταξη: 860, π/υ πράξεων : 52 εκ €
- T1242 - Πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που εξυπηρετείται από τα αναβαθμισμένα δίκτυα. Τιμή στόχος από ένταξη: 258000, π/υ πράξεων : 88,2 εκ €

A) Δείκτες Εκροών

Άξονας 7

- CO13 - Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος νέων οδών. Τιμή στόχος από ένταξη: 21,05, π/υ πράξεων : 121,5 εκ €
- CO13a - Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος νέων οδών, εκ των οποίων: ΔΕΔ-Μ. Τιμή στόχος από ένταξη: 1,4, π/υ πράξεων : 52 εκ €
- CO14 - Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατ/σμένων ή αναβαθμισμένων οδών. Τιμή στόχος από ένταξη: 5,3, π/υ πράξεων : 18,7 εκ €

Άξονας 9B

- 11501 - Αριθμός Σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Τιμή στόχος από ένταξη: 84, π/υ πράξεων : 1 εκ €
- 11502 - Αριθμός μαθητών που επωφελούνται. Τιμή στόχος από ένταξη: 84, π/υ πράξεων : 1 εκ €
- CO16 - Συμμετέχοντες με Αναπηρία. Τιμή στόχος από ένταξη: 259, π/υ πράξεων : 2 εκ €
- T1268 - Άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων (όπως ορίζονται από την ισχύουσα Νομοθεσία) και άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια. Τιμή στόχος από ένταξη: 4750, π/υ πράξεων : 11,9 εκ €

Άξονας 11

- T1395 - Δικαιούχοι πράξεων ΕΤΠΑ που υποστηρίζονται. Τιμή στόχος από ένταξη: 9, π/υ πράξεων : 1 εκ €